Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

2023

Investicioni krediti za unaprijeđenje ženskog preduzetništva

1. Cilj programa

Cilj Programa je podsticanje osnivanja i razvoja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u kojima su žene nosioci biznisa. Na ovaj način se želi podržati žensko preduzetništvo i pospješiti afirmacija žena u biznisu.

2. Namjena kredita

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (zemljište, građevinski objekti, oprema i uređaji, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar i sl.), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize i sl.) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije.

Iznos sopstvenog kapitala ne smije biti manji od 25% vrijednosti ukupne pasive.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Da bi projekat bio kreditiran po ovoj kreditnoj liniji žena mora biti nosilac biznisa, odnosno većinski vlasnik i izvršni direktor.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje, kao i izgradnja benzinskih pumpi;
- Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. Korisnici kredita

Korisnici kredita mogu biti žene preduzetnice i privredna društva u kojima su žene nosioci biznisa (većinski vlasnik i izvršni direktor mora biti žena).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Uprave prihoda (poreske uprave) obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo i osnivači društva ne smiju imati više od 20,00 % učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnice, ista ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00 %.
Korisnici kredita ne mogu biti privredna društva koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00 %.
Korisnici kredita mogu biti isključivo privredna društva koja posluju duže od 12 mjeseci.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. Način kreditiranja

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- Direktnim kreditiranjem korisnica kredita;

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. Kreditni uslovi

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:
- Maksimalni iznos do 300.000,00 € (za preduzetnice do 50.000,00 €);
- Minimalni iznos 10.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna kamate;
- Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:
- Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 3,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

Zavisno od cijene raspoloživih izvora finansiranja, kamatna stopa može biti veća, sa čim bi korisnik sredstava Fonda bio uredno upoznat.

6. Naknade

Visina naknade za direktne aranžmane je 0,30% na odobreni iznos kredita.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnja korisnica će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. Korišćenje kredita

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.
Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.
Korisnice kredita dužne su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnice.
IRF CG A.D. će sprovoditi kontrolu namjenskog korišćenja kredita.
IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- račun Korisnice kredita jednokratno ili po tranšama - fazno

Prenos sredstava direktno na račun korisnice po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što korisnica kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).
Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnice kredita se može izvršiti jednokratno ili po tranšama-fazno, shodno važećim aktima IRF CG A.D.
Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.
U slučaju kreditiranja krajnjih korisnica putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjom korisnicom kredita.

8. Instrumenti obezbjeđenja

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatati mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenta snosi korisnica kredita.

9. Potrebna dokumentacija

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- Zahtjev za kredit;
- Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- Rješenje o registraciji za PDV, ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- Važeći statut društva;

- Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- Potvrda Uprave prihoda (poreske uprave) o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje tri godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje ili posluju kraće od 24 mjeseca. Za registrovane preduzetnice potrebno je dostaviti odgovarajući obrazac predat ili izdat od strane Uprave prihoda (poreske uprave) (ZPO, GPPFL, Rješenje Uprave prihoda (poreske uprave) o paušalnom oporezivanju ili drugo);
- Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Uprave prihoda i carina, kao dokaz broja zaposlenih;
- Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.
Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. Ostale odredbe

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. Period trajanja kreditne linije

Kreditna linija traje do 31.12.2023. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

Predsjednik Odbora direktora

Velizar Kaluđerović